

Lytt innover

Kjersti Gulliksen,
fagredaktør i Psykologtidsskriftet

Bilde: Forandringsfabrikken

– Lytt til det som ligger bak de smertefulle uttrykkene våre, og stopp oss på en trygg måte, ikke med tvang. Dette var ungdommenes klare budskap da de lanserte Forandringsfabrikken sin rapport «Hvis jeg var ditt barn» mandag 18. februar. Rapporten bygger på intervjuer med 63 ungdommer mellom 16 og 18 år som har vært i behandling i psykisk helsevern. Undersøkelsen tar utgangspunkt i hva ungdommene selv opplever som tvang, som holding, beltelegging, fotfølging, tvangsmedisinering og skjerming. I rapporten kan man lese ungdommenes egne definisjoner av disse begrepene, hvordan det oppleves, og hva som kan gjøres annerledes. De forteller at slike tiltak anvendes uten gode begrunnelser, og at reglene om at alt annet skal være prøvd før tvang settes i verk, ikke overholdes. Et gjentakende tema er at ungdommer i døgnbehandling ikke forteller om det som ligger bak de smertefulle uttrykkene, som overgrep og erfaringer av å ikke kunne stole på voksne. Når de som utfører tvang, ikke kjenner til ungdommenes traumatiske bagasje, vekker tvangen ofte traumatiske minner om tidligere krenkelser. Da svekkes ungdommenes tillit til voksne. Som erstatning for bruk av tvang etterlyser de «trygg stopping». Hva «trygg stopping» er for den enkelte, kan variere, og man bør ifølge ungdommene selv snakke med hver og en som kommer til behandling om hvilke smerteuttrykk barn og ungdom kan ha, og hva hun eller han da trenger. Rapporten inneholder anbefalinger til endring i lovverket om tvang i psykisk helsevern for barn og unge.